

RAPORT
de monitorizare a posturilor de televiziune: „NTV Moldova”, „Primul în Moldova” și „RTR Moldova”, pentru perioada 24-27 februarie 2022, în care este reflectată criza de securitate din regiune
[\(Decizia CA nr. 61 din 02 martie 2022\)](#)

La data de 25 februarie 2022, urmare a dispoziției din Ordinul nr. 17 A *Cu privire la dispunerea procedurii de monitorizare a unor posturi de televiziune*, Consiliul Audiovizualului a decis monitorizarea, pe perioada stării de urgență, a programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, inclusiv cele achiziționate/retransmise, ale posturilor de televiziune: „NTV Moldova”, „Primul în Moldova” și „RTR Moldova”, pentru perioada 24-27 februarie 2022, în care este reflectată criza de securitate din regiune.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea furnizorilor de servicii media „NTV Moldova” și „RTR Moldova” prin prisma prevederilor art. 13 din Cod. Rezultatele monitorizării postului de televiziune „Primul în Moldova”, care este în proces de desfășurare, urmează să fie examinate în cadrul unei ședințe publice ulterioare.

Consiliul Audiovizualului a supus monitorizării programele audiovizuale de știri și dezbateri, cu caracter politic, analitic și/sau militar locale și retransmise, difuzate de furnizorii de servicii media nominalizați, în perioada 24 februarie 2022, ora 00:00 – 27 februarie 2022, ora 23:59.

Rezultatele monitorizării vizează modul de reflectare de către furnizorii de servicii media audiovizuale „NTV Moldova” și „RTR Moldova” a evenimentelor din Ucraina:

NTV MOLDOVA

Programe audiovizuale relevante	Programe audiovizuale locale	Programe audiovizuale retransmise	Programe audiovizuale locale în primă difuzare	Programe audiovizuale locale în reluare
16, inclusiv 12 buletine de <i>Știri NTV Moldova</i> , 2 buletine de <i>Новости NTV Moldova</i> , o emisiune <i>Sinteza săptămânii</i> și o emisiune – <i>Механизм действия с Еленой Пахомовой</i>	16, inclusiv 12 buletine de <i>Știri NTV Moldova</i> , 2 buletine de <i>Новости NTV Moldova</i> , o emisiune <i>Sinteza săptămânii</i> și o emisiune – <i>Механизм действия с Еленой Пахомовой</i> Alte două emisiuni din grilă – <i>Acces direct</i> și <i>Главный вопрос с Юлией Фёдоровой</i> , programate pentru joi,	<u>În grilă:</u> 4, inclusiv 2 ediții ale buletinului de știri <i>Сегодня</i> , o emisiune <i>Новые русские сенсации</i> și o emisiune <i>Итоги недели с Ираидой Зейналовой</i> <u>Difuzate:</u> 0 Furnizorul nu a retransmis niciun program audiovizual de știri, dezbateri sau analiză din Federația Rusă	10, inclusiv 6 buletine de <i>Știri NTV Moldova</i> , 2 buletine de <i>Новости NTV Moldova</i> , o emisiune <i>Sinteza săptămânii</i> și o emisiune – <i>Механизм действия с Еленой Пахомовой</i>	6 buletine de <i>Știri NTV Moldova</i>

	respectiv, vineri, au fost înlocuite cu emisiuni de divertisment retransmise din Federația Rusă.			
--	--	--	--	--

Joi, 24 februarie 2022

Știri NTV Moldova, ora 6:00 – 6:45, reluare din 23 februarie 2022;

Știri NTV Moldova, ora 8:00 – 8:45, reluare din 23 februarie 2022;

Știri NTV Moldova, ora 13:00 – 13:15, toate știrile s-au referit, direct sau indirect, la situația din Ucraina.

Prima știre: Război în Ucraina (pe burtieră): „*Rada Supremă de la Kiev a declarat stare de război în toată țara, după ce Rusia a pornit o amplă operațiune militară în Ucraina pe care a numit-o „de eliberare”. De cealaltă parte, autoritățile țării vecine spun că au devenit ținta unui atac militar masiv din partea Rusiei și au anunțat că vor riposta pentru a se apăra*”.

Urmează discursul lui Vladimir Putin, fragmentar, în care declară că scopul operațiunii militare este de a-i apăra pe cetățenii ruși din Donbass. **Comentariul reporterului:** Liderul de la Kremlin le-a cerut forțelor ucrainene să depună armele. Zelensky a îndemnat la încetarea focului. Urmează fragmente din discursul președintelui ucrainean, care se referă inclusiv la securitatea Europei. În încheiere, reporterul afirmă: „*Liderul de la Kiev le-a ordonat trupelor ucrainene să le producă pierderi maxime militarilor ruși care au invadat țara. Totuși, în urma operațiunii militare ruse, în doar câteva ore apărarea antiaeriană a Ucrainei a fost suprimată, iar infrastructura militară a forțelor aeriene a fost distrusă*”.

Celelalte știri din buletin s-au referit la:

a) Moldova, în prag de stare de urgență. Maia Sandu cere instituirea stării de urgență... Este gata să primească zeci de mii de refugiați, apel către autoritățile publice locale.

b) Plan de gestionare a fluxului de imigranți, ce spun autoritățile.

c) SIS a declarat cod galben de alertă teroristă, MAEIE a instituit o celulă de criză – citate din comunicatele instituțiilor.

Știri NTV Moldova, ora 17:00 – 17:10.

Au fost difuzate aceleași știri ca și la ora 13:00, plus actualizări, inclusiv:

a) Cozi în vămile din nord și sud.

b) Spațiul aerian al Republicii Moldova închis până pe 04 martie.

Buletinul de știri „*Сегодня*”, retransmis din Federația Rusă, a fost înlocuit cu emisiunea „*Ты не поверишь!*” (emisiune despre vedete din show-bizul rusesc).

Știri NTV Moldova, ora 19:00 – 19:40.

Au fost difuzate aceleași știri ca și în buletinele precedente, plus:

Moldovenii sunt împotriva războiului (pe burtieră): „*După ce au văzut pe rețelele sociale că principalele ținte ale armatei ruse pe teritoriul Ucrainei au fost obiectivele militare, locuitorii din satul Negrești, raionul Strășeni, au avut un motiv în plus de îngrijorare. Alături de localitatea lor se află batalionul de geniu Codru*”.

Vox: O femeie: „*Ne facem griji că nu suntem așa departe, suntem cam aproape..., și tot ni-i în grijă, și ni-i jale de lume și de soldați...*”.

Altă femeie: „*Я против, против этого всего, чтобы люди страдали все которые живут в этом государстве, это очень плохо, пострадают мирные граждане, мы боимся за наших детей...*”.

Un bărbat: „*Nu trebuie să fie, e ceva ca dintr-o poveste, ca dintr-un vis urât*”.

Alt bărbat: „*E dureros, eu am văzut și eu în viața mea cum se omoară oamenii, am fost prin părțile astea pe unde se bombardează și știu ce înseamnă asta, e greu, e urât să vezi așa ceva*”.

Reporteră: „Locuitorii din Negrești spun că moldovenii sunt un popor pașnic și niciodată nu și-au dorit războaie. Ei speră că autoritățile vor avea suficientă înțelepciune să nu antreneze țara în conflictul dintre Rusia și Ucraina. ...Noi suntem pentru pace...”

Celelalte știri s-au referit la:

a) *Socialiștii îndeamnă populația la calm* (pe burtieră): Moderator: „Partidul Socialiștilor își exprimă îngrijorarea în legătură cu situația din Ucraina... declarație în care au îndemnat la calm, atât populația, cât și reprezentanții regimului de guvernare, iar părțile implicate să revină la dialogul pașnic. În declarație, PSRM le-a solicitat autorităților să se abțină de la acțiuni sau declarații ostile, care ar veni în detrimentul securității și intereselor naționale ale Republicii Moldova, deoarece afirmațiile tari și poziționările geopolitice pot dăuna mai mult decât un foc de armă. Citat din declarație: „Acum este prioritară protejarea cetățenilor moldoveni aflați pe teritoriul ucrainean și asigurarea drepturilor și intereselor membrilor comunității de moldoveni din Ucraina...”, citatul continuând cu declararea disponibilității socialiștilor de a ajuta Guvernul cu experiența și resursele umane de care dispun pentru a face față situației.

b) Prim-ministra Natalia Gavrilița: „Moldova este un stat neutru... Nu vom trimite militari în conflictul din Ucraina” – declarațiile prim-ministrei și ale lui ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Nicu Popescu.

c) Plan de gestiune a fluxului de imigranți – declarațiile ministrei de Interne, Ana Revenco.

d) Cozi în vămile din nord și sud.

e) Blocați pe Aeroportul din Chișinău – reportaj de la Aeroport despre ucrainenii care zburau spre Ucraina și au aterizat forțat la Chișinău.

f) Moldova a închis spațiul aerian.

g) Ecoul războiului din Ucraina – reportaj cu imagini preluate de pe sortv.md, în care apar oameni care au auzit bubuituri la Soroca și în alte raioane. Oamenii spun ce au auzit și își exprimă șocul și nedumerirea.

h) Oamenii se aprovizionează cu alimente – reportaj despre luarea cu asalt a unui magazin din capitală de către oamenii care s-au panicat. Cei intervievați spun că s-au aprovizionat pentru orice eventualitate, recunoscând că au fost ghidați de panică/frică/incertitudine în ceea ce privește situația din țara vecină.

i) BNM: sectorul bancar e stabil și robust – comunicat al BNM.

Emisiunea „Acces direct”, programată pentru ora 19:40, a fost înlocuită cu „Звезды сошлись”, emisiune de divertisment retransmisă din Federația Rusă.

Новосту NTV Moldova, ora 21:00 – 21:40.

Conținutul buletinului de știri – identic cu cel în limba română, cu mici nuanțe, și anume:

În prima știre, care anunță despre operațiunile militare din Ucraina, textul în limba rusă conține următoarea precizare: „...Владимир Зеленский призвал украинских военных дать отпор российским войскам, нанеся им максимальные потери. В то же время, согласно сообщению Минобороны России, в результате военной операции всего за несколько часов были подавлены средства ПВО Украины и уничтожена инфраструктура военно-воздушных сил этой страны”.

În știrea despre locuitorii din Negrești se menționează: „...По мнению сельчан, Молдове надо избегать любых действий, которые могли бы привести к возникновению конфликта...”.

Vineri, 25 februarie 2022

Știri NTV Moldova, ora 06:00 – 06:45, reluare din 24 februarie 2022;

Știri NTV Moldova, ora 8:00 – 8:45, reluare din 24 februarie 2022;

Știri NTV Moldova, ora 13:00 – 13:10.

Conținutul buletinului de știri:

a) Crește fluxul de imigranți: declarațiile ministrei de Interne, Ana Revenco.

b) Moldova a închis spațiul aerian.

c) Oamenii se aprovizionează cu alimente.

d) Tone de alimente retrase din vânzare (ANSA, controale).

Stiri NTV Moldova, ora 17:00 – 17:15.

Ucraina, singură și neajutorată (pe burtieră), știre cu o durată de aproape 5 min.: Moderator: „Președintele Ucrainei, Vladimir Zelensky, s-a adresat liderului de la Kremlin, Vladimir Putin, să se așeze la masa de negocieri pentru a opri vărsările de sânge. Asta după ce a constatat că Occidentul nu mai acordă sprijinul dorit de autoritățile de la Kiev. Mai mult, Zelensky a anunțat că i-a întrebat direct pe liderii europeni dacă Ucraina va fi acceptată în NATO, însă nu a primit răspuns la această întrebare. Situația în țara vecină i-a făcut pe mai mulți politicieni de la Chișinău să recunoască faptul că Europa și SUA se limitează la sprijin declarativ, iar când vine momentul crucial, se scuză și stau deoparte”.

Din știre: „Zelensky este gata să se așeze la masa de negocieri cu rușii pentru a discuta despre statutul de neutralitate al țării sale și despre garanțiile de securitate pe care le-ar putea oferi Moscova. Asta pentru că Occidentul, care i-a promis anterior Ucrainei tot sprijinul în cazul unui conflict cu Rusia, i-a întors acum spatele, a declarat aseară președintele Vladimir Zelensky”. Urmează un fragment din discursul președintelui ucrainean. Reporter: „La câteva ore de la acest mesaj a urmat răspunsul Franței. Întrebată de ce UE și SUA au lăsat Ucraina de una singură, ministra Apărării, Florence Parly de la Paris, a recunoscut că nimeni nu vrea să lupte cu Rusia” – citat din discursul ministrei franceze a Apărării.

Urmează o declarație a lui Octavian Țăcu într-o emisiune televizată, care se referă la „cât a hrănit propaganda occidentală mișcările de rezistență națională din fostul bloc comunist”, la „salvatorul american” ș.a.m.d.

O altă opinie difuzată este cea a lui Ion Sturza, prezentată astfel: „Întristat de lipsa unui sprijin pentru Ucraina din partea Occidentului este și fostul prim-ministru al Moldovei, Ion Sturza. Într-o postare pe Facebook, acesta ne îndeamnă „să nu sperăm că vom fi protejați militar de România sau NATO. Un soldat NATO pe pământul Moldovei ar însemna al treilea război mondial. Lucru pe care și-l dorește Putin...”.

Reporter: „În ziua în care armata rusă a lansat operațiunea militară în Ucraina, liderul de la Kremlin, Vladimir Putin, i-a prevenit pe liderii occidentali ca nu cumva să îndrăznească să intervină în acțiunile desfășurate pe teritoriul statului vecin”, urmat de un fragment al discursului de amenințare al lui Vladimir Putin.

Reporter: „Rămas de unul singur în fața amenințărilor, președintele Ucrainei, Vladimir Zelensky, vrea să oprească luptele”, urmat de un citat direct al lui Zelensky, prin care se adresează lui Putin. Apoi: „De la Kremlin nu a urmat, deocamdată, niciun răspuns la apelul lui Zelensky”.

Celelalte știri au vizat:

a) Crește fluxul de imigranți – declarațiile ministrei de Interne, Ana Revenco.

b) Adăpost pentru refugiați (pe burtieră): reportaj de la Moldexpo despre procesul de acomodare a refugiaților. Sunt prezentați mai mulți oameni veniți din Ucraina, care laudă ospitalitatea moldovenilor și buna organizare a primirii etc. Reporter: „Ucrainenii regretă că țara lor a fost împinsă până în această situație critică, iar când totul a luat foc, cei care se declarau parteneri au dat bir cu fugiții”.

O femeie: „Mă mir că nimeni nu ajută Ucraina” (în rusă, doamna spune: „Я тоже как то удивлена что Украине никто не помогает...”), „unde sunt valorile europene, doar pe hârtie”?

Un bărbat: „Mi se pare că ne ajută cu arme și bani, dar să ni se alătore nouă, sincer nu știu...”.

Alt bărbat: „Zelenski a spus că a cerut ajutor de două ori... dar dacă nu se întâmplă, va fi clar că asta nu funcționează”.

Stiri NTV Moldova, ora 19:00 – 19:40.

Conținutul buletinului:

a) Măsurile în perioada stării de urgență – declarațiile prim-ministrei Nataliei Gavrilița despre tarifele la energia electrică.

b) Crește fluxul de imigranți – declarațiile ministrei Apărării, Ana Revenco.

c) Adăpost pentru refugiați – același reportaj de la Moldexpo.
d) Fug din calea războiului – reportaj de la vamă, cu declarații ale oamenilor care spun că fie vor rămâne pentru un timp în Moldova, fie vor merge mai departe, în UE.

e) Ucraina, singură și neajutorată (pe burtieră): același conținut ca și în ediția precedentă, cu următoarele completări: „La câteva ore de la acest apel, Moscova a anunțat că este pregătită să trimită o delegație la Minsk pentru discuții la nivel înalt cu Ucraina. Declarațiile au fost făcute de către secretarul de presă al Kremlinului, Dmitrii Peskov. Și ministrul rus de Externe, Serghei Lavrov, a declarat ulterior că Rusia este pregătită să negocieze cu Ucraina, dacă aceasta din urmă depune armele”.

f) Îngrijorări privind starea de urgență (pe burtieră): După anunțul că în Moldova a fost instituită starea de urgență, cu citat din declarațiile prim-ministrei Natalia Gavrilița și a deputatului Vlad Batrânca, jurnalistul Valeriu Reniță comentează două puncte: pe cel cu referire la interzicerea manifestațiilor, dar și pe cel care vizează activitatea mass-mediei. Jurnalistul susține că guvernarea este îngrijorată de faptul că oamenii vor ieși în stradă, nemulțumiți de ceea ce face guvernarea, dar și că va recurge la sancțiuni ale presei de opoziție.

g) Revine acalmia (pe burtieră) – reportaj de la o benzinărie, oamenii vorbesc despre faptul că nu trebuie să ne panicăm etc.

Un bărbat: „Totul o să fie bine, dacă americanii n-o să se implice, pentru că americanii fac tot”.

h) Doar două linii de autobuz spre Ucraina – reportaj de la Gara auto.

Emisiunea „Главный вопрос с Юлией Фёдоровой”, programat pentru ora 19:40, a fost înlocuită cu „Звезды сошлись” – emisiune de divertisment retransmisă din Federația Rusă.

Новости НТВ Молдова, ora 21:00 – 21:40.

Aceleași știri ca și în varianta română.

Sâmbătă, 26 februarie 2022

Știri NTV Moldova, ora 6:00 – 6:35, știri în reluare din 25 februarie 2022;

Știri NTV Moldova, ora 8:00 – 8:45, știri în reluare din 25 februarie 2022.

Механизм действия с Еленой Пахомовой, ora 18:00 – 19:00: Autoarea anunță în debutul emisiunii că nu va aborda subiectul Ucraina și a vorbit despre o școală din Chișinău, care se află în proces de reconstrucție și reamenajare.

Emisiunea „Центральное телевидение с Вадимом Такменёвым”, programată pentru ora 19:00, a fost înlocuită cu „Суперстар”, emisiune de divertisment retransmisă din Federația Rusă.

Duminică, 27 februarie 2022

Sinteza săptămânii, ora 17:00 – 18:00.

Subiecte abordate în emisiune fac o sinteză a evenimentelor care au avut loc pe parcursul întregii săptămâni:

a) Și pesimismul bate recordurile în Moldova (pe burtieră): date din sondajul IMAS (material cu abateri de la art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale, dar care nu face obiectul prezentei monitorizării).

b) Sociologii explică eșecul PAS (pe burtieră): ibid.

c) Ajutor derizoriu pentru facturi enorme (pe burtieră): ibid.

d) Ucraina, singură și neajutorată (pe burtieră): material difuzat anterior în buletinele de știri ale „NTV Moldova”.

e) Moldovenii sunt împotriva războiului (pe burtieră): material difuzat anterior în buletinele de știri ale „NTV Moldova”.

f) Adăposturi antiaeriene în paragină (pe burtieră): material difuzat anterior în buletinele de știri ale „NTV Moldova”.

g) Măsuri în perioada stării de urgență (pe burtieră): material difuzat anterior în buletinele de știri ale „NTV Moldova”.

h) Adăpost pentru refugiați (pe burtieră): material difuzat anterior în buletinele de știri ale „NTV Moldova”.

i) Au rămas fără ajutor social (pe burtieră): material despre ajutoarele sociale, cu încălcarea art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale, dar care nu face obiectul prezentei monitorizări.

j) Inițiative în sprijinul agenților economici (ale PSRM) (pe burtieră): material cu încălcarea art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale, dar care nu face obiectul prezentei monitorizări.

k) Referendum privind soarta stadionului (pe burtieră): material cu încălcarea art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale, dar care nu face obiectul prezentei monitorizări.

l) Au început curățarea viței-de-vie (pe burtieră): material despre procesul de curățare a viței-de-vie.

Emisiunea „*Новые русские сенсации*”, programată pentru ora 18:00, a fost înlocuită cu emisiunea „*Выжившая*” – o emisiune despre drama unei femei care a fost pe punctul de a-și pierde viața în urma multiplelor agresiuni din partea unui maniac.

Emisiunea „*Итоги недели с Ираидой Зейналовой*”, programată pentru ora 19:00, a fost înlocuită cu emisiunea „*Выжившая*” – o emisiune despre drama unei femei care a fost pe punctul de a-și pierde viața în urma multiplelor agresiuni din partea unui maniac, și, parțial, cu emisiunea „*Ты не поверишь*” – emisiune (senzațională) despre viața vedetelor ruse, retransmisă din Federația Rusă.

Evaluarea conținuturilor audiovizuale supuse monitorizării a urmărit respectarea de către furnizorul de servicii media audiovizuale a prevederilor art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale, iar analiza a constatat deraieri de la prevederile alin. (1), (4), (5), lit. a), (6) lit. a), (7) și (11) lit. c).

Decizia editorială de a renunța la retransmisiunea programelor audiovizuale de știri și dezbateri din Federația Rusă denotă prudență, în măsura în care conținuturile difuzate de HTB sunt susceptibile de a transmite informații unilaterale, ceea ce nu contribuie la formarea liberă a opiniilor cetățenilor Republicii Moldova, în baza unui pluralism real al informațiilor. În situația complicată în care s-a pomenit regiunea, se atestă precauția editorială manifestată de „NTV Moldova”.

În același timp, însă, Codul serviciilor media audiovizuale obligă furnizorii de servicii media audiovizuale să informeze corect în toate conținuturile, inclusiv în cele locale, fără a distorsiona realitatea sau a o ignora.

Monitorizarea a arătat că „NTV Moldova” a admis încălcări de la mai multe prevederi ale art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale, inclusiv ale alin. (1), lit. a) și b), care prevăd următoarele:

(1) „*În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe:*

a) *să asigure distincția clară între fapte și opinii;*

b) *să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”.*

Așadar, pe 24 februarie 2022, în buletinul de știri de la ora 13:00 (acesta fiind primul buletin al zilei în primă difuzare, din care beneficiarul/beneficiara de informație află că în Ucraina se duc lupte militare), prima știre este finalizată astfel: „*Liderul de la Kiev le-a ordonat trupelor ucrainene să le producă pierderi maxime militarilor ruși care au invadat țara. Totuși, în urma operațiunii militare ruse, în doar câteva ore, apărarea antiaeriană a Ucrainei a fost suprimată, iar infrastructura militară a forțelor aeriene a fost distrusă*”. Nici vorbele atribuite președintelui ucrainean și nici ultima frază nu are niciun suport factologic demonstrat, concluzia aparținând în mod neclar jurnalistului, care nu probează cele spuse. Prin urmare, este vorba despre o opinie unilaterală și subiectivă, fără a fi probată de fapte. În varianta buletinului de știri de limbă rusă se menționează că: „*согласно сообщению Минобороны России, в результате военной операции всего за несколько часов были подавлены средства ПВО Украины и уничтожена инфраструктура военно-воздушных сил этой страны*”. În acest caz, dacă într-adevăr sursa este Ministerul Apărării al Federației Ruse, ea trebuia verificată și suprapusă datelor oficiale din partea ucraineană. În felul în care a fost prezentată informația, aceasta este unilaterală, nu probează documentarea suficientă și nici buna-credință a jurnaliștilor într-o informare echilibrată și echidistantă.

În aceeași ordine de idei, pe 25 februarie 2022, atestăm amestec dintre fapte și opinii, documentare incomplete și informație prezentată în mod părtinitor și cu lipsă de bună-credință în următoarea relatare:

„Președintele Ucrainei, Vladimir Zelensky, s-a adresat liderului de la Kremlin, Vladimir Putin, să se așeze la masa de negocieri pentru a opri vărsările de sânge. Asta după ce a constatat că Occidentul nu mai acordă sprijinul dorit de autoritățile de la Kiev. Mai mult, Zelensky a anunțat că i-a întrebat direct pe liderii europeni dacă Ucraina va fi acceptată în NATO, însă nu a primit răspuns la această întrebare. Situația în țara vecină i-a făcut pe mai mulți politicieni de la Chișinău să recunoască faptul că Europa și SUA se limitează la sprijin declarativ, iar când vine momentul crucial, se scuză și stau deoparte”.

...

„Zelensky este gata să se așeze la masa de negocieri cu rușii pentru a discuta despre statutul de neutralitate al țării sale și despre garanțiile de securitate pe care le-ar putea oferi Moscova. Asta pentru că Occidentul, care i-a promis anterior Ucrainei tot sprijinul în cazul unui conflict cu Rusia, i-a întors acum spatele, a declarat aseară președintele Vladimir Zelensky”.

În primul rând, în material s-a făcut referire la două discursuri diferite ale președintelui ucrainean, amestecându-se faptele și scoțându-se din context declarațiile liderului de la Kiev. Concluzia că Zelensky i s-ar fi adresat lui Putin *după ce a constatat că Occidentul nu mai acordă sprijinul dorit de autoritățile de la Kiev* aparține redacției „NTV Moldova” și, deci, este un amestec între fapte și opinii, interzis în știri. Președintele ucrainean într-adevăr și-a exprimat nedumerirea cu referire la reacțiile amorfe ale Occidentului, dar i s-a adresat lui Vladimir Putin *nu după ce a constatat că Occidentul nu mai acordă sprijinul dorit de autoritățile de la Kiev și nu în același discurs*, dar în altul, în care menționează la început că *„astăzi am auzit de la Moscova că vor să discute. Vor să vorbim despre statutul de neutralitate al Ucrainei”*. Deci, Rusiei îi aparține inițiativa de a vorbi despre statutul de neutralitate al Ucrainei, și nicidecum Ucrainei. În plus, Zelensky nu a declarat nicăieri expres că *Occidentul, care i-a promis anterior Ucrainei tot sprijinul în cazul unui conflict cu Rusia, i-a întors acum spatele*, așa cum concluzionează pe cont propriu redacția „NTV Moldova”.

În același material ni se spune că *„mai mulți politicieni de la Chișinău au reacționat”* la evenimentele din Ucraina, că: *„situația în țara vecină i-a făcut pe mai mulți politicieni de la Chișinău să recunoască faptul că Europa și SUA se limitează la sprijin declarativ, iar când vine momentul crucial, se scuză și stau deoparte”*, acei „mulți politicieni” fiind Octavian Țăcu și Ion Sturza, ambii fără nicio funcție politică în statul Republica Moldova. Opiniile celor doi nu reflectă în niciun caz în mod echilibrat opiniile din societatea moldovenească în raport cu agresiunea din Ucraina.

La fel, afirmația că: *„În ziua în care armata rusă a lansat operațiunea militară în Ucraina, liderul de la Kremlin, Vladimir Putin, i-a prevenit pe liderii occidentali ca nu cumva să îndrăznească să intervină în acțiunile desfășurate pe teritoriul statului vecin”* – este unilaterală și, deși este însoțită de declarațiile președintelui rus, care o confirmă, nicio altă poziție nu este prezentată de furnizor. Sunt vizați liderii occidentali, prin urmare, cel puțin președintele american Joe Biden și un lider european (de exemplu, Emmanuel Macron, care deține acum președinția Consiliului European), trebuiau citați în acest context. De menționat că în nicio știre difuzată în cele 4 zile monitorizate, „NTV Moldova” nu a prezentat poziția Occidentului, cu excepția unei scurte intervenții a ministrei Apărării din Franța, care spune că nimeni nu-și dorește un război cu Rusia. În rest, toate opiniile relevante au lipsit, Occidentul fiind însă învinuit constant de „împingerea Ucrainei” în această situație.

De asemenea, în știrea *Socialiștii îndeamnă populația la calm*, redacția a ales să citeze fidel o declarație a unui partid politic, în care sunt vizate și autoritățile statului: *„În declarație, PSRM le-a solicitat autorităților să se abțină de la acțiuni sau declarații ostile, care ar veni în detrimentul securității și intereselor naționale ale Republicii Moldova, deoarece afirmațiile tari și poziționările geopolitice pot dăuna mai mult decât un foc de armă”*. Nu este clar în ce context a fost făcută declarația, și mai ales, care este interesul public pentru ea, în condițiile în care nicio autoritate a statului nu a făcut declarații „ostile” și nici „afirmații tari” în raport cu invazia rusă pe teritoriul statului ucrainean. Chiar presupunând că este vorba despre un „punct de vedere aflat în opoziție”, prezența lui în principalul buletin de știri este nejustificată, atâta timp cât nu au existat opinii contradictorii în subiectul Ucraina,

exprimate public. Referirea la autorități cerea, în acest caz, opinia acestora, care însă lipsește din buletinul de știri de la „NTV Moldova”.

Cele menționate încalcă și alin. (4), (5) lit. f), alin. (6) lit. a) și alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale, care stipulează:

alin. (4) „În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”;

alin. (5) lit. f) „În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: în enunțarea unor ipoteze sau a unor relații de cauzalitate privind producerea unor eventuale catastrofe, să se solicite și punctul de vedere al autorității publice competente”;

alin. (6) lit. a) „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbatere publică”;

alin. (7) „Prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție se asigură, de regulă, în cadrul aceluiași program audiovizual, iar în mod excepțional, în programele următoare. În cazul în care cei solicitați refuză să participe sau să își exprime punctul de vedere, acest lucru trebuie menționat în cadrul programului audiovizual. Absența punctului de vedere al uneia dintre părți nu exonerează realizatorul/moderatorul de asigurarea imparțialității”.

În continuare, în știrea difuzată pe data de 24 februarie 2022, Moldovenii sunt împotriva războiului, s-a recurs la Vox populi. Echipa de filmare s-a deplasat în satul Negrești, raionul Strășeni, pentru ca să-i întrebe pe oamenii din localitate ce simt ei locuind lângă o bază militară. Cel puțin, asta putem deduce ca fiind tema reportajului. Fără a auzi întrebarea reporterului, auzim câteva păreri:

Vox: O femeie: „Ne facem griji, că nu suntem așa departe, suntem cam aproape..., și tot ni-i în grijă, și ni-i jale de lume și de soldați...”.

Altă femeie: „Я против, против этого всего, чтобы люди страдали все, которые живут в этом государстве, это очень плохо, пострадают мирные граждане, мы боимся за наших детей...”.

Un bărbat: „Nu trebuie să fie, e ceva ca dintr-o poveste, ca dintr-un vis urât”.

Alt bărbat: „E dureros, eu am văzut și eu în viața mea cum se omoară oamenii, am fost prin părțile astea pe unde se bombardează și știi ce înseamnă asta, e greu, e urât să vezi așa ceva”.

Reporteră: Locuitorii din Negrești spun că moldovenii sunt un popor pașnic și niciodată nu și-au dorit războaie. Ei speră că autoritățile vor avea suficientă înțelepciune să nu antreneze țara în conflictul dintre Rusia și Ucraina. ...Noi suntem pentru pace...”.

În varianta rusă a textului se mai menționează: „...По мнению сельчан, Молдове надо избегать любых действий, которые могли бы привести к возникновению конфликта...”.

Este dificil să înțelegem la ce întrebare au răspuns oamenii și, prin urmare, răspunsurile lor induc în eroare și fac parte din dezordinea informațională, fiind incomplete. Concluzia reporterei referitoare la caracterul pașnic al moldovenilor și la înțelepciunea autorităților este o opinie, nejustificată în acest context, dar și o insinuație fără substrat factologic. Niciodată de la începutul agresiunii militare autoritățile moldovenești nu au dat de înțeles că țara noastră ar putea fi antrenată în conflictul dintre Rusia și Ucraina. În varianta rusă, afirmația este și mai periculoasă, făcând referire la „izbucnirea conflictului”, a unui conflict neclar, iar acuratețea și rigoarea în relatare lipsește în această știre.

În același context, reportajul de pe 25 februarie 2022: Adăpost pentru refugiați de la Moldexpo, despre procesul de acomodare a refugiaților, conține opinia jurnalistei. Aceasta afirmă că „ucrainenii regretă că țara lor a fost împinsă până în această situație critică, iar când totul a luat foc, cei care se declarau parteneri, au dat bir cu fugiții”. Niciun fapt nu confirmă această afirmație, iar partea a doua a frazei este o insinuație, o acuzație în adresa, probabil, a partenerilor occidentali ai Ucrainei, fără a fi prezente și opinii ale celor vizați sau presupuși vizați de acuzație. În plus, oamenii care apar în reportaj

răspund la o întrebare pe care nu o auzim, dar din răspunsuri se poate înțelege că reportera a afirmat că Ucraina nu este ajutată de nimeni, și cei intervievați sunt rugați să spună ce cred despre asta.

O femeie: „*Mă mir că nimeni nu ajută Ucraina*” (în rusă, doamna spune: „*Я тоже как-то удивлена, что Украине никто не помогает...*”, „unde sunt valorile europene, doar pe hârtie”?) – varianta în original a răspunsului, în limba rusă, este dovadă a faptului că reportera, cel mai probabil, și-a manifestat întâi propria nedumerire cu privire la faptul că nimeni nu ajută Ucraina. Femeia doar a continuat gândul. Concluzia este confirmată și de următoarele răspunsuri:

Un bărbat: „*Mi se pare că ne ajută cu arme și bani, dar să ni se alăture nouă, sincer nu știu...*”.

Alt bărbat: „*Zelensky a spus că a cerut ajutor de două ori... dar dacă nu se întâmplă, va fi clar că asta nu funcționează*”.

În aceste cazuri, pe lângă alte prevederi ale art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale, sunt relevante și cele de la alin. (11) lit. c):

alin. (11) lit. c) „*În cazul televotului sau al sondajului propriu, de genul vox populi, organizat și prezentat de către furnizorul de servicii media, trebuie să fie respectate următoarele cerințe:*

să fie difuzată, în cadrul invitației adresate publicului de a participa la televot sau la sondaj, precum și la prezentarea rezultatelor, mențiunea „Televotul/sondajul nu este reprezentativ pentru opinia publică și nu are valoarea unui sondaj de opinie”.

La fel, este important de menționat faptul că „NTV Moldova” a recurs la omisiune în programele audiovizuale difuzate în perioada monitorizată. În buletinul de sinteză a săptămânii, bunăoară, din 12 știri 3 s-au referit la războiul din Ucraina. Niciuna dintre acestea nu a constituit prima știre, toate fiind repetări ale informațiilor deja difuzate în zilele precedente, neactualizate și cu încălcările principiilor informării corecte sus-menționate. Nici instituirea stării de urgență în Moldova nu a fost explicată în buletinul de sinteză. Presupunând că un beneficiar/o beneficiară al/a informației s-a informat doar din știrile acestui furnizor, acesta/aceasta a fost informat/informată incomplet, distorsionat și unilateral, fapt ce nu a contribuit în niciun fel la formarea unei opinii libere despre ceea ce se întâmplă în țara vecină începând cu ziua de joi, 24 februarie 2022. De menționat că postul de televiziune „NTV Moldova” este inclus în lista must carry, fiind obligatorie pentru distribuitorii din țară.

RTR MOLDOVA

Programe audiovizuale relevante	Programe audiovizuale locale	Programe audiovizuale retransmise	Programe audiovizuale locale în primă difuzare	Programe audiovizuale locale în reluare
12, inclusiv 4 buletine de <i>Becmu – Moldova</i> , în limba română, și 8 buletine de <i>Becmu – Moldova</i> , în limba rusă.	12, inclusiv 4 buletine de <i>Becmu – Moldova</i> , în limba română, și 8 buletine de <i>Becmu – Moldova</i> , în limba rusă. O altă emisiune din grilă – <i>Пятница с Анатолием Голя</i> , programată pentru vineri a	În grilă: 4, inclusiv emisiunile „ <i>Becmu в субботу</i> ”, „ <i>Вести недели</i> ”, „ <i>Москва. Кремль. Путин</i> ” și „ <i>Воскресный вечер с Владимиром Соловьёвым</i> ”, programate pentru zilele de sâmbătă și duminică.	7, inclusiv 2 buletine de <i>Becmu – Moldova</i> , în limba română, 4 buletine de <i>Becmu – Moldova</i> , în limba rusă, și o ediție de <i>Becmu – Moldova СПЕЦВЫПУСК</i>	5, inclusiv 2 buletine de <i>Becmu – Moldova</i> , în limba română, și 3 buletine de <i>Becmu – Moldova</i> , în limba rusă.

	fost înlocuită cu un film retransmis din Federația Rusă.	<u>Difuzate:</u> 0 Furnizorul nu a retransmis niciun program audiovizual de știri, dezbateri sau analiză din Federația Rusă.		
--	--	---	--	--

Joi, 24 februarie 2022

Vecnu – Moldova, ora 06:00 – 07:00: reluare din 23 februarie 2022 (buletin în limba română fără prezentator și în rusă – cu prezentator). În buletinul în limba rusă, la rubrica știri externe: Discursul lui Vladimir Putin despre măsurile pe care va continua Rusia să le ia în raport cu Ucraina, pentru a proteja interesele naționale ale Rusiei. Următoarea știre – conferința de presă a lui Putin în care a răspuns la întrebările jurnaliștilor despre situația din Donbass: „*по словам главы государства...*”, ambele știri durează aproximativ 11 minute. Urmează: „*США продолжает поставку оружия на Украину. Об этом заявил Джо Байден...*”.

În jurul orei 12:30, în timpul difuzării unui film artistic, pe banda de știri apare informația: ***Vecnu Moldova СПЕЦВЫПУСК***, cu următorul conținut:

„*Министр инфраструктуры и регионального развития Андрей Спыну заявил о том, что воздушное пространство Молдовы закрыто, начиная с 12:00 часов, и что все авиарейсы будут перенаправлены в другие аэропорты. Глава государства Майя Санду заявила, что Правительство обратится в Парламент с просьбой объявить в Молдове чрезвычайное положение в связи с событиями в Украине. Такое решение последовало после проведенного заседания Высшего совета безопасности, где обсуждалась ситуация в регионе. Также в Министерстве иностранных дел и евро интеграции призвали граждан Молдовы, находящиеся на территории Украины, вернуться домой или обратиться в посольство или консульство за помощью. По словам Президента Майи Санду, Молдова уже готова принять и разместить десятки тысяч беженцев*”.

Mesajul apare periodic de cel puțin 4 ori, ulterior fiind completat cu următoarea informație:

„*Несколько граждан Республики Молдова получили СМС якобы с приглашением вступить в ряды армии. Правительство официально опровергло эту манипуляцию, заверив, что никакой призывной кампании не ведется и не планируется. Материалы направлены в полицию, а лица, распространяющие подобные сообщения, понесут уголовную ответственность. Министр инфраструктуры и регионального развития Андрей Спыну заявил о том, что воздушное пространство Молдовы закрыто...*”. Acest mesaj completat apare pe ecran de alte cel puțin 5 ori până la ora 17:00.

Vecnu – Moldova, ora 17:10 – 17:45 (în limba română, fără prezentator).

Conținutul buletinului de știri:

- a) Șefa statului Maia Sandu a susținut un briefing de presă în legătură cu situația din țara vecină.
- b) MAEIE solicită cetățenilor Republicii Moldova să nu se deplaseze în Ucraina.
- c) Maia Sandu a participat la conferința internațională MACRO 2022.
- d) A fost încheiat acordul de recunoaștere reciprocă a actelor de studii între Moldova și Italia.
- e) Oazu Nantoi și Lilian Carp au avut schimb de opinii despre evoluțiile din regiune cu omologi din Ucraina.
- f) Primăria a validat dosarele pentru concursul *Premiul de merit* pentru încurajarea elevilor, sportivilor și oamenilor în etate, pentru anul școlar 2020-2021.
- g) Guvernul a aprobat trei regulamente care vor permite cetățenilor să beneficieze de compensare a dispozitivelor medicale.
- h) Ministrul Economiei a întreprins o vizită la o companie tehnico-științifică.

- i) Cadrul legislativ privind alocarea de locuințe angajaților din apărare a fost ajustat.
- j) Percheziții la centrul de pregătire a specialiștilor armatei naționale din Chișinău.
- k) Anul trecut au fost renovate mai multe stații de așteptare a transportului public din capitală.
- l) Serviciul fiscal anunță că pe 25 martie este termenul-limită de depunere a declarațiilor pe venit pentru persoanele fizice și juridice care întreprind activitate individuală.
- m) Ministerul Finanțelor anunță că au fost procurate 7711 locuințe în programul *Prima Casă*.
- n) Pe malul Nistrului a fost depistat un furtun care a ajuns la noi din Ucraina.
- o) Irina Vlah s-a întâlnit cu ambasadorul Letoniei și cu reprezentantul PNUD în Moldova.
- p) Un minor de 16 ani din Comrat este căutat pentru furturi.
- q) Un permis de conducere și două certificate Covid cu semne de falsificare depistate la un punct de trecere a frontierei.
- r) Cadavru găsit la o stână din raionul Soroca.

Vecnu – Moldova, ora 19:00 – 20:00 (în limba rusă, cu prezentator).

Conținutul buletinului de știri:

a) Briefing susținut de Maia Sandu. Președinta: În această dimineață, Rusia a lansat atacuri militare asupra țării vecine, Ucraina, încălcând normele internaționale. Comunitatea internațională condamnă aceste acțiuni militare. Cere instituirea stării de urgență.

b) În același timp, viceprim-ministrul Andrei Spânu a declarat că spațiul aerian va fi închis. Declarațiile prim-ministrei Natalia Gavrilița și ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Nicu Popescu, citate indirecte.

c) **Moderator:** „В экстренном обращении к нации Владимир Путин заявил, что оккупация Украины не входит в планы России, и что Москва будет стремиться к демилитаризации. Российская Федерация начала военную спецоперацию в Украине после обращения властей самопровозглашенных Донецкой и Луганской республик с просьбой оказать помощь в отражении агрессии Киева, уточнил президент. **Text reportaj, citit de un reporter:** „Утром 24 февраля Владимир Путин выступил со специальным обращением, в котором объявил о военной операции в регионе Донбасс. Объясняя причины такого решения, российский президент заявил, что после развала СССР Москва 30 лет пыталась договориться о не расширении НАТО на восток, и все эти годы сталкивалась с обманом и шантажом. По словам Путина, одним из инструментов в руках Запада стала Украина, и дальнейшее расширение инфраструктуры Североатлантического альянса, начавшееся военное освоение украинских территорий для России неприемлемы...”, urmat de un citat direct din discursul lui Vladimir Putin.

Reporter: „В свою очередь, президент Украины Владимир Зеленский записал видеобращение к россиянам, в котором подчеркнул, что его стране не нужна война но от агрессии она будет защищаться. ...Зеленский обвинил Россию в ударе по военной инфраструктуре страны и принял решение объявить в Украине военное положение, а также разорвать дипломатические отношения с Россией. Между тем в Минобороны России заявили, что были нанесены высокоточные удары по военным аэродромам и инфраструктуре, объектам ПВО на территории Донбасса, но мирным гражданам ничто не угрожает”.

d) Decizia lui Putin a stârnit un val de critici în lume. Volodymyr Zelensky face apel la calm. Ursula Von der Leyen a promis sancțiuni împotriva Rusiei. SUA se va întâlni cu G7 și, ulterior, va reacționa. Bucureștiul oficial a declarat susținerea pentru Kiev. Lukașenko infirmă participarea Belarusului în operațiunea militară. Citat direct Lukașenko – acuză Kievul că nu vorbește cu Moscova.

e) **Moderator:** „США вновь рефлекторно хватаются за ограничительные инструменты, которые неэффективны и контрпродуктивны с точки зрения американских же интересов. Так в российском МИДе оценили решение Вашингтона ввести новый пакет санкций. В заявлении ведомства отмечается: Россия уже доказала, что изменить ее курс или помешать развитию такими методами не получится. При всех издержках она способна минимизировать ущерб от вводимых рестрикций. Кроме того, МИД пообещал, что на санкции будет дан сильный и чувствительный для Америки ответ”.

f) MAEIE cere moldovenilor din Ucraina să revină acasă. Declarațiile președintei Maia Sandu și primarului Ion Ceban, care spune că municipiul este gata să primească refugiați.

g) Președintele Parlamentului, Igor Grosu, este la Baku și a condamnat pe Facebook agresiunea rusă.

h) Ministra Apărării, Ana Revenco, despre deschiderea centrului național privind coordonarea integrată în domeniul ordinii publice – va gestiona fluxul de refugiați din Ucraina.

i) SIS a instituit cod galben de pericol terorist.

j) BNM – sectorul bancar este stabil.

k) Comunicat ANTA despre transportul pe teritoriul Ucrainei.

l) ANRE a afișat prețurile la benzină și motorină.

m) Mai multe aeroporturi din Rusia au suspendat zborurile interne.

n) Andrei Năstase, care se află în Ucraina, a condamnat invazia Rusiei în Ucraina.

o) Krasnoselski nu vede motive pentru a instaura stare de urgență în Transnistria.

p) Președintele Parlamentului, Igor Grosu, s-a întâlnit cu diaspora moldovenească din Azerbaidjan.

q) Situația Covid în Moldova.

r) Cifre despre bolile respiratorii în ultimele săptămâni.

s) Întrunire Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare cu reprezentanții societății civile.

t) Primăria a anunțat rezultatele concursului pentru premiul de merit.

u) Date PCCOCS despre capturi de droguri.

v) Cuplu din Fălești, învinuit de escrocherie.

w) Ministerul Culturii a anulat evenimente legate de Mărțișor.

x) Știri pe scurt: CC a respins cererea BECS cu privire la anularea stării de urgență; date de la frontieră; 50 de stații de așteptare renovate în 2021; date „Prima Casă”; furtun găsit pe malul Nistrului; Irina Vlah a avut mai multe întâlniri.

y) În Găgăuzia a fost adoptat proiectul lucrărilor de infrastructură pentru următorii ani.

Becmu – Moldova, ora 22:50 – 23:50 (în limba rusă, cu prezentator).

Conținutul buletinului de știri:

a) Președinta Maia Sandu s-a întâlnit cu fracțiunile parlamentare.

b) Deputații au votat pentru instituirea stării de urgență pentru 60 de zile.

c) Putin despre intervenția militară – repetare din buletinul anterior.

d) Critici din Occident în privința atacului rus – repetare din buletinul anterior.

e) Material despre părerea Ministerului de Interne din Rusia despre sancțiunile occidentale – repetare din buletinul anterior, scurtat.

f) Ambasada Republicii Moldova în Ucraina lucrează în regim alertat.

g) Ministra Apărării, Ana Revenco, despre deschiderea Centrului național privind coordonarea integrată în domeniul ordinii publice – va gestiona fluxul de refugiați din Ucraina.

h) Cetățeni ai Republicii Moldova au primit SMS-uri care i-ar îndemna să meargă în armată.

i) *Prima Sursă* – Guvernul a elaborat o sursă de informare oficială.

j) BNM – sistemul bancar este stabil.

k) Mitropolitul Moldovei cheamă la pace + Kirill al Rusiei.

l) ANTA despre transporturile în Ucraina.

m) Politicieni internaționali despre situația din Ucraina.

Vineri, 25 februarie 2022

Becmu – Moldova, ora 06:00 – 07:00, reluare din 24 februarie 2022 (buletin în limba română, fără prezentator, și în rusă – cu prezentator).

Becmu – Moldova, ora 17:10 – 17:45 (în limba română, fără prezentator).

Conținutul buletinului de știri:

a) Stare de urgență pe o perioadă de 60 de zile.

- b) Președinta Maia Sandu s-a întâlnit cu PAS și PSRM.
- c) CSE a adoptat o serie de măsuri.
- d) Precizări ANRE despre rezervele de produse petroliere.
- e) BNM are lichidități suficiente, în contextul evenimentelor din Ucraina.
- f) Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Nicu Popescu, a discutat cu ministrul Afacerilor Externe al României, Bogdan Aurescu.
- g) *Prima sursă* – pe Telegram – sursă oficială de informare creată de autoritățile din Președinție, Parlament și Guvern.
- h) Președinta Maia Sandu a avut o discuție cu președinta Comisiei Europene – agresiunea militară din Ucraina și impactul ei asupra Republicii Moldova – subiectul principal de discuție.
- i) Președinta Maia Sandu a discutat și cu președintele României, Klaus Iohannis – războiul din Ucraina.
- j) Primăria Chișinău a deschis un punct de colectare a donațiilor pentru refugiații cazați la Moldexpo.
- k) Ședință internațională cu tema aplicării legii în domeniul crimei organizate.
- l) O delegație a municipiului Chișinău a fost la Iași.
- m) Deputatul Vladimir Bolea participă la reuniunea AP a OSCE.
- n) Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Nicu Popescu, a discutat cu reprezentanții corpului diplomatic – atacurile militare ale Rusiei în Ucraina sunt o încălcare flagrantă a normelor internaționale.
- o) CEC și CA în ședință de lucru – comunicat CEC.
- p) Primăria anunță o licitație privind cumpărarea-vânzarea terenurilor intravilane.
- q) Ministerul Agriculturii previne despre efectele arderii culturilor.
- r) Irina Vlah a participat la ședința consiliului regional pentru dezvoltarea autonomiei.
- s) Ministerul Educației s-a întrunit cu specialiștii din cadrul organelor locale de specialitate în domeniul învățământului responsabili de prevenirea violenței față de copii.
- t) Un bărbat reținut pentru mai multe furturi.

Vecnu – Moldova, ora 19:00 – 19:45 (în limba rusă, cu prezentator).

Conținutul buletinului de știri:

- a) Briefing susținut de președinta Maia Sandu despre situația din Ucraina, cheamă la calm, salută mobilizarea cetățenilor (în limba rusă, moderatorul folosește expresiile „военные действия” și „боевые действия в Украине”).
- b) Ministerul Finanțelor a deschis un cont pentru ajutorul ucrainenilor.
- c) **Moderator:** „Владимир Путин готов отправить в Минск на переговоры с украинской стороной делегацию России. Об этом сообщил журналистам пресс-секретарь президента Дмитрий Песков, передает новостное агентство ТАСС. Urmează un citat din mesajul lui Peskov: „В ответ на предложение Владимира Зеленского, Владимир Путин готов направить в Минск российскую делегацию на уровне представителей министерства обороны, министерства иностранных дел и Администрации президента для переговоров с украинской делегацией...”.
- d) **Moderator:** „США официально ввели очередные антироссийские санкции. В американской администрации их назвали беспрецедентными. Собственные санкции ввела и Япония. Российский посол в Токио заявил, что это решение не останется без ответа. А в Евросоюзе до поздней ночи спорили о том, какие ограничения принять, а какие отложить на будущее”. **Reporteră:** „Европейцы совещались до 02:30 утра. Договориться об отключении России от SWIFT не смогли, отложили этого для третьего пакета санкций. Во второй пакет попали ключевые государственные компании, в том числе и в сфере обороны, банки. Введен запрет на продажу самолетов, запчастей и оборудования российским авиакомпаниям и на экспорт полупроводников...”.
- e) **Moderator:** „Россия закрыла небо для всех британских самолетов, включая транзитные рейсы и борты авиакомпаний, зарегистрированных в Соединенном королевстве.

Об этом заявили в Росс авиации. Эта мера стала ответом на действия Лондона, который накануне запретил Аэрофлоту полеты в страну...”.

f) Moderator: „Ситуацию вокруг Украины вечером 24 февраля обсудили в ходе телефонного разговора президенты России и Франции, Владимир Путин и Эммануэль Макрон. „У меня состоялся искренний, прямой и быстрый разговор с президентом Путиным по просьбе президента Зеленского, чтобы прежде всего попросить его об остановке боев в кратчайшие сроки, но особенно предложить ему переговоры...”.

g) Moderator: „НАТО не будет устанавливать бес полетную зону над Украиной, о чем ранее просил президент Зеленский. В Минобороны Великобритании посчитали, что такое решение привело бы к прямому столкновению альянса с Россией. Глава французского военного ведомства выразился еще точнее: ни у кого в Европе и США нет желания вступить в войну с Россией из-за Украины. Сам Зеленский накануне опубликовал два видеообращения, в которых пожаловался на то, что несмотря на риторику о помощи со стороны Запада, по факту Украина осталась одна. Urmează citat direct din discursul lui Zelensky... Moderator: „В Кремле обратили внимания на заявления Зеленского о готовности к переговорам о нейтральном статусе Украины. Как сказал Дмитрий Песков, „это скорее движение в сторону позитива”. Он отметил что теперь Кремлю предстоит проанализировать это заявление”.

Următoarele 12 știri sunt identice cu cele din buletinul anterior, cu următoarele completări:

h) Un autobuz va circula de la Socola în centrul Iașului, după ce ruta feroviară Chișinău-Iași a fost reluată.

i) Apelul Biroulului pentru migrație pentru cei care au nevoie de ajutor.

j) Irina Vlah a chemat locuitorii din autonomie să fie calmi în legătură cu situația din Ucraina.

k) Mai mulți militari au depus jurământul de credință.

l) Moldova a participat la ședința CUC.

m) Un bărbat a fost încarcerat pentru tentativă de omor a propriei fiice.

n) Operațiuni ale poliției de menținere a ordinii publice.

o) Reprezentanții Apă-Canal Chișinău, în vizită în Slovacia.

Emisiunea „*Пятница с Анатолием Голя*”, programată după știri, a fost înlocuită cu un film de producție rusă.

Вечеру – Moldova, ora 23:00 (în limba rusă, cu prezentator).

Conținut identic cu cel al buletinului de la ora 19:00.

Sâmbătă, 26 februarie 2022

Вечеру – Moldova, ora 07:00 – 08:00 (în limba rusă, cu prezentator): reluare din 25 februarie 2022.

Emisiunea „*Вести в субботу*”, programată în intervalul orar 23:30 și 00:30, a fost înlocuită cu un film serial de producție rusă.

Duminică, 27 februarie 2022

Emisiunea „*Вести недели*”, retransmisă din Federația Rusă, programată în intervalul orar 20:30 – 23:00, a fost înlocuită cu un film serial de producție rusă.

Emisiunea „*Москва. Кремль. Путин*”, retransmisă din Federația Rusă, programată în intervalul orar 23:00 – 23:40, a fost înlocuită cu un film serial de producție rusă.

Emisiunea „*Воскресный вечер с Владимиром Соловьёвым*”, retransmisă din Federația Rusă, programată la ora 23:40, a fost înlocuită cu un film serial de producție rusă.

Decizia editorială de a renunța la retransmisiunea programelor audiovizuale de știri și dezbateri din Federația Rusă denotă prudență din partea redacției „RTR Moldova”. În situația complicată în care s-a pomenit regiunea, se atestă, în acest sens, precauția editorială manifestată de „RTR Moldova”.

În același timp, însă, Codul serviciilor media audiovizuale obligă furnizorii de servicii media audiovizuale să informeze corect în toate conținuturile, inclusiv în cele locale, fără a distorsiona realitatea sau a o ignora.

Evaluarea conținuturilor audiovizuale supuse monitorizării a urmărit respectarea de către furnizor a prevederilor art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale, iar analiza a constatat că „RTR Moldova” a admis încălcări de la mai multe prevederi ale art. 13 din Codul serviciilor media audiovizuale, inclusiv ale de la prevederile alin. (1) lit. a) și lit. b), alin. (4), alin. (5) lit. a) și lit. e), (6) lit. a), alin. (7):

alin. (1) „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe:

lit. a) să asigure distincția clară între fapte și opinii;

lit. b) să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”.

alin. (4) „În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”.

alin. (5) „În programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: a) rigoare și acuratețe în redactarea și prezentarea știrilor”;

alin. (6) lit. a) „În cadrul programelor audiovizuale de știri și de dezbateri, de informare în probleme de interes public, de natură politică, economică, socială sau culturală trebuie să fie respectate următoarele cerințe: asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateri publică”;

alin. (7) „Prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție se asigură, de regulă, în cadrul aceluiași program audiovizual, iar în mod excepțional, în programele următoare. În cazul în care cei solicitați refuză să participe sau să își exprime punctul de vedere, acest lucru trebuie menționat în cadrul programului audiovizual. Absența punctului de vedere al uneia dintre părți nu exonerează realizatorul/moderatorul de asigurarea imparțialității”.

Astfel, pe 24 februarie 2022, în cel puțin două știri difuzate în buletinul de la ora 19:00 se atestă atât intercalarea dintre fapte și opinii, cât și lipsa de imparțialitate în prezentarea informației. Bunăoară, opinia lui Vladimir Putin este prezentată ca fapt, știrea fiind construită masiv în baza declarațiilor președintelui rus, date drept fapte incontestabile: „В экстренном обращении к нации Владимир Путин заявил, что оккупация Украины не входит в планы России и что Москва будет стремиться к демилитаризации. Российская Федерация начала военную спецоперацию в Украине после обращения властей самопровозглашенных Донецкой и Луганской республик с просьбой оказать помощь в отражении агрессии Киева, уточнил президент”. Citatul este doar lead-ul știrii, urmat de alte detalii, citite deja de alt reporter decât prezentatorul buletinului de la Chișinău: „Утром 24 февраля Владимир Путин выступил со специальным обращением, в котором объявил о военной операции в регионе Донбасс. Объясняя причины такого решения, российский президент заявил, что после развала СССР Москва 30 лет пыталась договориться о не расширении НАТО на восток, и все эти годы сталкивалась с обманом и шантажом. По словам Путина, одним из инструментов в руках Запада стала Украина, и дальнейшее расширение инфраструктуры Североатлантического альянса, начавшееся военное освоение украинских территорий для России неприемлемы...”, urmat de un citat direct din discursul lui Vladimir Putin.

În calitate de replică este prezentată următoarea informație: „В свою очередь президент Украины Владимир Зеленский записал видеообращение к россиянам, в котором подчеркнул, что его стране не нужна война, но от агрессии она будет защищаться. ...Зеленский обвинил Россию в ударе по военной инфраструктуре страны и принял решение объявить в Украине военное положение, а также разорвать дипломатические отношения с Россией. Между тем в Минобороны России заявили, что были нанесены высокоточные удары по военным аэродромам

и инфраструктуре, объектам ПВО на территории Донбасса, но мирным гражданам ничто не угрожает". Astfel, știrea îl prezintă pe un Vladimir Putin care își argumentează pe îndelete „operațiunea militară specială”, prezentată ca o acțiune inevitabilă pentru a opri extinderea NATO, și un Volodymyr Zelensky care acuză Rusia de atac asupra infrastructurii și a decis să rupă relațiile diplomatice cu Moscova, Ministerul Apărării fiind sursa care confirmă, în același timp, lovituri asupra aerodromurilor și infrastructurii militare din Donbass. Deși este prezentă și o opinie a președintelui ucrainean, aceasta este dezechilibrată și ca timp alocat, și ca tonalitate, fapt ce nu dă știrii caracterul de imparțialitate.

La fel, este atestată lipsa rigorii și acurateței, a echilibrului, dar și amestecul dintre fapte și opinii într-o altă știre difuzată pe 24 februarie, și anume: *„США вновь рефлекторно хватаются за ограничительные инструменты, которые неэффективны и контрпродуктивны с точки зрения американских же интересов. Так в российском МИДе оценили решение Вашингтона ввести новый пакет санкций. В заявлении ведомства отмечается: Россия уже доказала, что изменить ее курс или помешать развитию такими методами не получится. При всех издержках она способна минимизировать ущерб от вводимых рестрикций. Кроме того, МИД пообещал, что на санкции будет дан сильный и чувствительный для Америки ответ*”. Știrea este, de fapt, o opinie exprimată în scris de Ministerul de Externe al Federației Ruse. Nu auzim de la niciun oficial american despre ce „instrumente de restricționare” ar fi vorba în raport cu Federația Rusă, ci doar un răspuns la presupuse sancțiuni. Mai mult, instituția amenință SUA, iar jurnaliștii de la „RTR Moldova” nu au echilibrat aceste informații cu nicio altă opinie, cu niciun fapt concret care să nu fie opinie unilaterală și care să conțină informație de interes public.

Dezechilibru și lipsa veritabilă a opiniei tuturor părților este atestată și în știrea difuzată pe 25 februarie, din care aflăm că *„Россия закрыла небо для всех британских самолетов, включая транзитные рейсы и борты авиакомпаний, зарегистрированных в Соединенном королевстве. Об этом заявили в Рос авиации. Эта мера стала ответом на действия Лондона, который накануне запретил Аэрофлоту полеты в страну...”*. Cu o zi înainte, însă, „RTR Moldova” nu a prezentat, în condiții egale ca timp și cu argumente, știrea precum că Londra ar fi interzis zborurile operate de Aeroflot.

La fel, în altă știre din aceeași zi sunt atestate fapte amestecate cu opinii și concluzii subiective, dezechilibrând informația și inducând ideea neimportanței Ucrainei și a demersurilor președintelui ucrainean către comunitatea internațională și prezentând Federația Rusă la un nivel net superior. Iată introducerea în știre: *„НАТО не будет устанавливать бесполётную зону над Украиной, о чем ранее просил президент Зеленский. В Минобороны Великобритании посчитали, что такое решение привело бы к прямому столкновению альянса с Россией. Глава французского военного ведомства выразился еще точнее, ни у кого в Европе и США нет желания вступить в войну с Россией из-за Украины*”. Niciun oficial britanic sau francez nu este auzit să spună literal cele afirmate de jurnaliști. În special, ultima parte a frazei, precum că nimeni nu vrea să intre într-un conflict armat cu Rusia din cauza Ucrainei este o opinie, o concluzie subiectivă, care nu este confirmată de niciun fapt. La fel, declarațiile ce urmează ale președintelui ucrainean sunt scoase din context și interpretate, or, regretul exprimat de liderul de la Kiev cu privire la reacțiile întârziate ale Occidentului a fost prezentat astfel: *„Сам Зеленский накануне опубликовал два видеообращения, в которых пожаловался на то, что несмотря на риторику о помощи со стороны Запада, по факту Украина осталась одна*”, iar referirea la statutul de neutralitate al Ucrainei a venit după ce Rusia a insistat asupra acestui subiect, iar Zelensky a afirmat că Ucraina nu se teme de niciun subiect și este gata să discute cu partea rusă, inclusiv despre neutralitate. Totuși, știrea concluzionează că: *„В Кремле обратили внимание на заявления Зеленского о готовности к переговорам о нейтральном статусе Украины. Как сказал Дмитрий Песков, „это скорее движение в сторону позитива”. Он отметил что теперь Кремлю предстоит проанализировать это заявление*”.

Nu în ultimul rând, „RTR Moldova” a încălcat, în cel puțin o știre, prevederile art. 13 alin. (5) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale, care prevede următoarele:

e) *în cazul prezentării înregistrărilor provenite din alte surse decât cele ale redacției, să se precizeze acest lucru.*

Mai exact, știrea difuzată pe 25 februarie: „США официально ввели очередные антироссийские санкции. В американской администрации их назвали беспрецедентными. Собственные санкции ввела и Япония. Российский посол в Токио заявил, что это решение не останется без ответа. А в Евросоюзе до поздней ночи спорили о том, какие ограничения принять, а какие отложить на будущее”. Reporteră: „Европейцы совещались до 02:30 утра. Договориться об отключении России от SWIFT не смогли, отложили это для третьего пакета санкций. Во второй пакет попали ключевые государственные компании, в том числе и в сфере обороны, банки. Введен запрет на продажу самолетов, запчастей и оборудования российским авиакомпаниям и на экспорт полупроводников...”, este preluată din Federația Rusă, fără a se interveni în niciun fel în conținutul ei și fără a fi marcată ca fiind preluată. Grafica ce însoțește materialul este cel puțin o dovadă a faptului că materialul nu aparține redacției de la Chișinău, aceasta fiind identică cu cea a furnizorului din Federația Rusă.

În același timp, este important de menționat faptul că „RTR Moldova” a recurs la omisiune în programele audiovizuale difuzate în perioada monitorizată. În ediția specială a buletinului de știri, care a constituit un text pe banda de știri din partea de jos a ecranului, în cele cel puțin 10 ori de câte a fost difuzat mesajul special, beneficiarii și beneficiarele de informații nu au fost anunțați/anunțate despre ce se întâmplă în țara vecină. Cele două părți ale știrilor au vizat închiderea spațiului aerian al Moldovei, „în legătură cu situația din Ucraina”, dar și un fals pe care l-au primit „câțiva cetățeni” ai Republicii Moldova prin telefon despre o posibilă mobilizare militară. Presupunând că un beneficiar/o beneficiară al/a informației s-a informat doar din știrile acestui furnizor, acesta/aceasta a fost informat/informată incomplet, distorsionat și unilateral, fapt ce nu a contribuit în niciun fel la formarea unei opinii libere despre ceea ce se întâmplă în țara vecină începând cu ziua de joi, 24 februarie 2022. De menționat că „RTR Moldova” se numără printre cele mai urmărite televiziuni din Republica Moldova potrivit datelor măsurătorului național de audiență pentru luna ianuarie 2022.